

КОЛО СОДТЫНЫ ТЕХНИКАДИ ОВЛАДЕЛТОМ ЖЫЛЫГ ВАЖ
ЛОЗУНГО, КОДИ ЛОБДВЛІС ШАХТИНСКОЈ КАДЛЫ, ВЪЛЪ ЛОЗУН-
ГОИ КАДРЈАСОС ПОЛІТИЧЕСКОЈА ВОСПІТАТОМ ЖЫЛЫГ, БОЛШЕ-
ВІЗМОИ ОВЛАДЕЛТОМ ЖЫЛЫГ ДА АСГЫНЫМ ПОЛІТИЧЕСКОЈ СО-
ВЕРЧИВОСТЪ БЫРӨДӨМ ЖЫЛЫГ, ЛОЗУНГОИ, КОДИ ТЫРВЫЖО ЛОБД-
ЛО ОИИД КАДЛЫ.

СТАЛЫН.

ПАРТИНӨЖ УЖЫН ТЫРМЫТОМТОРЈАС ЖЫЛЫГ ДА ТРОЦКИСТСКОЈ ДА МУКӨД ДВУРУШНИКЈАСОС БЫРӨДАН МЕРАЈАС ЖЫЛЫГ

ВКП(б) ЦК ПЛЕНУМ ВЪЛЫН СТАЛЫН ЖӨРТЛӨИ ДОКЛАД 1937-ӨД ВОСА МАРТ 3-ӨД ЛУНИ

Жөртјас!

Пленум вълын кывзөм докладјасыс да на куза сорнијасыс тыдалө, мыј ми тани имеитам делө со кушөм кујим основнөј фактјаскөд.

Отк-кө, иностранныј государство-жасса агентјаслөн, кодјас пын вел активнөј роль ворсисны троцкистјас, вредителскөј да диверсионно-шпионскөј ужыс, кушөма-кө инмс мијан став либө пөшти став организацијаслы, кыз хожајственнөј-јаслы, сизі і административнөј-јаслы да партинөј-јаслы.

Мөд-кө, иностранныј государствожасса агентјас, на лыдын троцкистјас, суйсисны не сөмын улысса организацијасө, но і өткымын ответственној постјас вылө.

Көймөд-кө, мијан өткымын вескөдлыс жөртјас, кызі центрын, сизі і местајас вълын, не сөмын ез кужны азгыны збыл чужөмсө тајө вредителјасыслыс, диверсант-јасыслыс, шпионјасыслыс да морт вые-јасыслыс, но лоины сешөмөз беспечнөјөс, благодушнөјөс да наивнөјөс, мыј ез ещасы аоныс отсавлыны иностранныј государствожасса агентјасөс сизі либө мөд ответственној постјас вылө лептөмын (продвигатөмын).

Ташөмөс кујим беспорнөј фактыс, кодјас петөны докладјасыс да на куза сорнијасыс.

1

Політичскөј беспечност.

Мыјөн виставны, мыј мијан вескөдлыс жөртјас, кодјаслөн ем озыр опыт быд-сикас антипартинөј да аносветскөј те-ченіејаскөд тышкасөмын, тајө случаяс лоины сешөм наивнөјөс да сінтөмөс, мыј ез кужны казавны збыл чужөмсө народ-лөн врагјаслыс, ез кужны төдмавын ыж-ку паса көјинјасөс, ез кужны нещыштны на вълыс маскасө?

Пөзө-ө утверждајтны, мыј иностран-нөј государствожасса агентјаслөн, кодјас действујтөны СССР территория вълын, вредителскөј да диверсионно-шпионскөј ужыс вермас лоны мијанлы мыјөн-кө вичыстөмөн да вөвлытөмөн? Оз, оз поз та-јөс утверждајтны. Та жылыс висталөны народнөј овмөсса уна отраслјасын вредителскөј актјас бөрја дас онас, шахтин-скөј кадсаң заводитөмөн, кодјасөс пасјөма официалнөј документјасын.

Пөзө-ө утверждајтны, мыј бөрја кад-нас мијан ез вөвны кушөмкө предостере-гајтан синалјас да предупреждајтан ин-дөдјас фашизмлөн троцкистско-зеновјевскөј агентјас вредителскөј, шпионскөј либө террористическөј деятельность жылыс? Оз, оз поз тајөс утверждајтны. Ташөм сина-лјасыс вөліны, і большевикјас оз имејт-ны право вунөды на жылыс.

Киров жөртөс злөдејскөја вөм вөлі медвожа чорыд предупреденіејөн, коді висталис сы жылыс, мыј народлөн врагјас кутасны двурушничатны да, двурушни-чөйтөмөн, кутасны маскирујтчыны болше-

вик улө, партиец улө, сы могыс, мед суйсыны доверіејө да востыны аслыныс пыран туј (доступ) мијан организацијасө.

„Ленинградса центрлөн“ судебној процесс, кызі і „Зеновјевлөн—Каменев-лөн“ судебној процесс, сетис выл подула-лөм урокјасы слы, кодјас петөны Киров жөртөс злөде скөја вөм фактыс.

Зеновјевско-троцкистскөј блоклөн“ судебној процесс паскөдіс урокјасөсө вө-за процессјасыс да тыдаланаа петкөдіс, мыј зеновјевецјас да троцкистјас өтүвтөны асгөдөрныс став враждебној буржуазнөј элементјасөс, мыј најө пөрины германскөј полицејскөј охранкалөн шпионскөј да диверсионно-террористическөј агентураө, мыј двурушничөтөм да маскирујтчөм ем зеновјевецјаслөн да троцкистјаслөн өк өти средство мијан организацијасө суйсөм вылө, мыј бөдвөлност да политическөј прозорливост ем медсажык вернөј сред-ство ташөм суйсөмсө лөтөм вылө, зенов-јевско-троцкистскөј шајкаөс бырөдөм вы-лө.

Киров жөртөс злөдејскөја вөм куза 1935-өд вөса январ 18-өд лунса аслас тупкөса писмөын ВКП(б) Централнөј Ко-митет решителнөја өлөдіс партинөј орга-низацијасөс политическөј благодушіејөс да обывательскөј рөтөчөјствоыс. Тупкөса писмөын шуөма:

„Колө помавын оппортунистичес-көј благодушіејекөд, коді петө өшы-бочнөј чөйтөмыс, мыј мијан вынјас сөдөм серті враг бытөкө лөө пыр-жөжыка ручнөјөн да безөбиднөјөн. Ташөм чөйтөмыд вужсаныс абу вес-кыд. Тајө ем вескыдывь кежөмлөн отрыжка, коді (вескыдывь кежөм) ескөдө быдөнөс да ставөс, мыј враг-јас кутасны начөник кысыны соци-ализмө, мыј најө лоасын медбөрын збыл социалистјасөн. Абу делө бол-

шевикјаслөн кулыны лавра вълын да рөтөчөјствујтны. Оз благодушіе мијанлы ков, а бөдвөлност, збыл большевистскөј революционнөј бөдвөл-ност. Колө помнитны, мыј кымын надејатөмжык врагјаслөн положеніе-ыс, сөмын јонжына најө кутасны кутчыны краңеј средствојасө, кыз обреченнөј-јаслөн өк өти средство-јасө советскөј власткөд најө тышын. Колө помнитны тајөс і лөны бөдвөл-нөјөн“.

Троцкистско-зеновјевскөј блок шпион-скөј террористическөј деятельность куза 1936-өд вөса јун 29-өд лунса аслас туп-көса писмөын ВКП(б) Централнөј Коми-тет вълыс чуксалис партинөј организаци-јасөс медса ыжыд бөдвөлностө, народ-лыс врагјасөс, көт кушөм бура најө ез вөвны маскирујтчөмаөс, төдмавын кужө-мө. Тупкөса писмөын шуөма:

„Они, кор докажитөма, мыј троц-кистско-зеновјевскөј извергјас өтүвтөны советскөј власты паныда тышын мијан странаса ужалыс јөзлыс став медса скөрмөм да заклатөј врагјасөс,—шпион-јасөс, провокаторјасөс, диверсантјасөс, белогвардејецјасөс, кулакјасөс да с. в., кор тајө элементјас костас, өтарсаң, да троцкистјас да зеновјевецјас костын, мөдарсаң, вушјисны став граңјасыс,— мијан став партинөј организацијас, пар-тијаса став шленјас долженөс гөгөрво-ны, мыј коммунистјаслөн бөдвөлност быт колана лубөј. участок вълын да быд обстановкын. Быд большевиклөн торјөдны позтөм качествөди өнја условіејасын должен лөны партијаса врагөс төдмавын кужөм, көт кушөм бура сизө ез вөв маскирујтчөма“.

Сизкө, синалјас да предупреденіе-ніејасыс вөліны.

Мыјө чуксавліны тајө синалјасыс да предупреденіејасыс?

Најө чуксавліны сыө, медым быр-өдны партино-организационнөј ужлыс слаблунсө да пөртны партијасөс не-пріступнөј крепостө, кытчө ескө ез вермы суйсыны өиөткө двурушник.

Најө чуксавліны сыө, медым пома-вын партино-политическөј уж донјавтөмкөд да вөчны решителнөј поворот ташөм ужсө быд ногыс јонмөдөмлөн, политичес-көј бөдвөлност јонмөдөмлөн.

І мыј-жө? фактјас петкөдісны, мыј синалјасыс да предупреденіејасыс ми-јан жөртјасөн воспрінимајтчылісны зев зе-лыда.

Та жылыс зев бура висталөны ставлы төдса фактјас партинөј документјас прө-вөрајтөм да вежлалөм куза кампаніејөс.

Мыјөн-виставны, мыј тајө предосте-

(Вөчө вичөд мөд лист бөкыө).

ПАРТІЈНӨҮ УЖЫН ТЫРМЫТОМТОРҢАС ҖЫЛЫГ да ТРОЦКІСТСКОҮ да МУКӨд дВУРУШЫКҢАСӨС БЫРӨдАН МЕРАҢАС ҖЫЛЫГ

ВКП(б) ЦК Пленум ылын СТАЛЫН Јортдөн доклад 1937-дә воҗа март 3-дә лунө

режениҗасыс да сигналҗасыс ез вөчны колана дејствие?

Мыјөн виставны, мыј мијан партіјнөј јортҗас, анҗисветскөј элементҗаскөд тышын асланыс опыт ыло вичөдтөг, вел уна предостерегајтан сигналҗас да преду-преждајтан индөдҗас ыло вичөдтөг, лоины политическi тамышҗасөн народлөн враҗас вредителскөј да шпионско-диверсионнөј уж воҗын.

Гашкө мијан партіјнөј јортҗас лоины омблҗыкөс војдөр вөвлөм серти, лоины омблҗыка сознательнөјөс да дисциплини-рованнөјөс? Ез, дерт, ез!

Гашкө најө кутисны перерождатчыны? Бара-жө ез! Тащөм чајтөмыслы абу некущөм подув.

Сиз-кө мыын-жө делөыс? Кытыс тащөм ротоҗствоыс, беспечностыс, благоу-шҗеыс, сінтөмлуныс?

Делөыс сыын, мыј мијан партіјнөј јортҗас, хоҗајственинөј кампаніеҗасөн да хоҗајственинөј строителство фронт ылын зев ғырыс вермөмҗасөн увлекајтчөмла, прөста вунөдисны өткымын зев важнөј фактҗас җылыс, кодҗас җылыс большевiҗас оз імеитны право вунөдны. Најө вунөдисны СССР международнөј положениҗе ју-көныс өти основнөј факт җылыс да ез ка-завны кык зев важнөј факт, кодҗас ку-төны вескыд отношениҗе партіјнөј білет-өн сајөдчыс да большевiҗ улө маскірујт-чыс өниҗа вредителҗас, шпионҗас, диверсант-җас да морт виеҗас динө.

II

Капиталистическөј кышалөм.

Кушөм тајө фактҗас, кодҗас җылыс вунөдисны либө кодҗасөс прөстө ез казав-ны мијан партіјнөј јортҗас?

Најө вунөдисны сы җылыс, мыј сө-ветскөј власт побөдитис сөмын му квајт-төд јукөн ылас, мыј муысдөн вiт квајт-төд јукөныс ем капиталистическөј госу-дарствоҗаслөн владениҗеҗас. Најө вунөдис-ны, мыј Советскөј Сојуз олө капиталистич-ескөј кышалөм обстановканын. Мијан примiтөма болҗыны капиталистическөј кы-шалөм җылыс, но оз көсҗыны мөвпышт-лыны, мыј тајө тащөм штукаыс—капита-листическөј кышалөмыс. Капиталистическөј кышалөм—абу куш фраза, тајө зев реал-нөј да непријатнөј тор. Капиталистическөј кышалөм—сiҗө лөб, мыј ем өтик страна, Советскөј Сојуз, кодi лөбөдiс ас ордас социалистическөј пөрадоҗҗас, да ем, сыыс кынҗи, уна странаҗас—буржуазнөј страна-җас, кодҗас нүдөны воҗө капиталистиче-скөј оласноҗ да кодҗас кышалөны Совет-скөј Сојузөс, случај виччысөмөн, медым ускөдчыны сы ыло, жүгөдны сiҗөс либө көт-нин орөдны сылыс ынҗөрсө да слаб-мөдны сiҗөс.

Тајө основнөј факт җывыс вунөдис-ны мијан јортҗас. А-өд буреҗ сiҗө і урчiтө капиталистическөј кышалөм да Советскөј Сојуз костын взаимоотношениҗеҗаслыө под-увсө.

Бөстны, например, буржуазнөј госу-дарствоҗасөс. Наивнөј івз вермасны ду-мыштны, мыј на костын ем зев бур от-ношениҗеҗас, кыҗи өткод типа государство-җас костын. Но таҗи вермасны думајтны сөмын наивнөј івз. Збыльылассө на кост-ын отношениҗеҗасыс јона ылынөс добро-сөседскөј отношениҗеҗасыс, доканитөма,

кыҗи кыкыо кык нөл, мыј буржуазнөј государствоҗас ысталөны мөдә-мөднөыслы тылө асыныс шпионҗасөс, вредителҗасөс, диверсантҗасөс, а мукөд дырҗыс і морт виеҗасөс, сетөны налы заданиҗе пырөд-чыны сiҗө государствоҗасса учреждениҗе-җасө да предпiҗатіеҗасө, лөбөдны сені ас-сыныс сет да „колана случајын“—взор-вiтны налыс тылҗасөс, медым слабмөдны најөс да орөдны налыс ынҗөрсө. Таҗи сулаал делөыс өниҗа кадө. Таҗи сулаал делөыс і војдөр. Бөстны, например, На-полеон I кадә Јевропаныс государство-җасөс. Франциҗа жулис секи шпионҗасөн да диверсантҗасөн рочҗас, немецҗас, австриј-ецҗас да англичана лагерыс. I, мөдарө, Англиҗалөн, немецкөј государствоҗаслөн, Австриҗалөн, Россиҗалөн секи асланыс тыл-ын вөлі ез еҗаҗык шпионҗас да диверсант-җас французскөј лагерыс. Англиҗалөн аге-нтҗасыс кыкыо вчлисны покушоҗіе Напо-леон олөм ыло да некымыныс кыпөдлiс-ны Франциҗанын вандеҗаса крестанаөс На-полеон правителстволы паныд. А мыј сi-җө ачыс вөлі наполеонскөј правителст-воыс? Буржуазнөј правителство, кодi пөдтис французскөј револуциҗа да сохра-нитис сөмын револуциҗалыө сiҗө резултан-тҗасө, кодҗас вөліны выгөднөјөс ғырыс буржуазҗылы. Нынөм і сорнитны, мыј наполеонскөј правителство ез кол уҗа аслас соөедҗасыслы да сiҗ-жө нүдiс ас-сыс диверсионнөј меропріатіеҗеҗас. Таҗи вөвлө важөн, 130 во сајын. Таҗи сулаал делөыс өни, 130 во мысти Наполеон I бөрин. Онi Франциҗанын да Англиҗанын жүдөны немецкөј шпионҗас да диверсант-җас і, мөдарө, Германіҗанын асланыс өче-редын подвизајтчөны англо-французскөј шпионҗас да диверсантҗас. Америкаын жүдөны јапонскөј шпионҗас да диверсант-җас, а Јапоніҗанын—американскөјҗас.

Тащөм законыс буржуазнөј государ-ствоҗас костын взаимоотношениҗеҗаслөн.

Јуавсө, мыҗла буржуазнөј государ-ствоҗас долҗенөс относитчыны Советскөј Социалистическөј государство дiнө небыд-җыка да добросөседскөјҗыка өткод ти-па буржуазнөј государствоҗас дiнө дорыс? Мыҗла најө долҗенөс мөдөдавны Совет-скөј Сојуз тылҗасө еҗаҗык шпионҗасөс, вредителҗасөс, диверсантҗасөс да морт виеҗасөс, налы родственнөј буржуазнөј государствоҗас тылҗасө ысталөм дорыс? Кытыс ти тајөс бөстинныд? Оз-ө ло вер-нөјҗык, марксизм вичөдлас бокоаҗ, чајт-ны, мыј Советскөј Сојуз тылҗасө буржу-азнөј государствоҗас долҗенөс мөдөдав-ны кык пөв да кујим пөв унҗык вредител-җасөс, шпионҗасөс, диверсантҗасөс да морт виеҗасөс лүбөј буржуазнөј государ-ство-са тылҗасө дырыс?

Абу-өмөј гөгөрвоана, мыј кытчөҗ су-ществувтө капиталистическөј кышалөм лоасны мијанын вредителҗас, шпионҗас, диверсантҗас да морт виеҗас, кодҗас ыс-тавөдны мијан тылҗасө іностраннөј госу-дарствоҗасса агентҗасөн?

Тајө став җывыс вунөдисны мијан партіјнөј јортҗас да, та җылыс вунөдөмөн, лоины суөмаөс нөти виччыстөг.

Со мыј вөсна јапоно-немецкөј поли-цейскөј охрәнкаса троцкистскөј агентҗас-лөн шпионско-диверсионнөј уҗыс лоiс ми-јан өткымын јортҗаслы нөти виччыстөм-өн.

III

Өниҗа троцкизм.

Воҗө. Троцкистскөј агентҗаскөд тыш нүдiгөн, мијан партіјнөј јортҗас ез аҗаҗ-ны, ез казавны, мыј өниҗа троцкизм абу-нын сiҗө, мыјөн сiҗө вөлі, шуам, во 7—8 сајын, мыј троцкизм да троцкистҗас тајө кадас претерпитисны серҗознөј еволуциҗа, кодi вужвыјөныс веҗис троцкизмлыс чу-жөмбансө, да мыј та вөсна і троцкизм-көд тышыс, сымкөд тыш методҗасыс дол-женөс лоны веҗөма вужвыјөныс. Мијан партіјнөј јортҗас ез казавны, мыј троц-кизм дугдiс лоны рабочөј классын поли-тическөј течениҗеҗи, мыј рабочөј классын политическөј течениҗеыс, кушөмөн сiҗө вөлі 7—8 во сајын, троцкизм пөрис вре-дителҗаслөн, диверсантҗаслөн, шпионҗаслөн да морт виеҗаслөн оголтөлөј да прийдп-төм бандиө, кодҗас дејствуйтөны іност-раннөј государствоҗасса разведывательнөј органҗас заданиҗеҗас өерти.

Мыј сiҗө рабочөј классын политичес-көј течениҗеыс? Рабочөј классын поли-тическөј течениҗе—сiҗө сөщөм группа либө партия, кодлөн ем аслас определөнинөј политическөј чужөмбан, платформа, про-грамма, кодi оз зөб да оз вермы зөбны асыс вичөдласҗасөс рабочөј классыс, а мөдарө, пропаганҗырутө асыс вичөдлас-җасөс воөсөн да честнөја, рабочөј класс сiн воҗын, кодi оз пов петкөдлыны ас-сыс политическөј чужөмсө рабочөј класс-лы, оз пов петкөдлыны асыс збыль цел-җасөс да мөгҗасөс рабочөј классыс, а мө-дарө, воөса чужөмөн мунө рабочөј клас-сө сы ыло, медым убедитны сiҗөс аслас вичөдласҗас вескыдлунын. Троцкизм вој-дөр, во 7—8 сајын, вөлі рабочөј классын тащөм политическөј течениҗеҗасыс өтиөн, збыль, анҗиленинскөјөн да сы вөсна пы-дыаҗ өшибөчнөјөн, но век-жө политичес-көј течениҗеҗи.

Почө-ө шуны, мыј өниҗа троцкизм, троцкизм шуам, 1936 воөа, ем рабочөј классын политическөј течениҗе? Оз, оз почө тајө шуны. Мыҗла? Сы вөсна, мыј өниҗа троцкистҗас полөны петкөдлыны ра-бочөј классы асыныс збыль чужөмнысө, полөны воөтныны сылы асыныс збыль целҗасөс да мөгҗасөс, зiлөмөн зөбөны ра-бочөј классы асыныс политическөј чу-жөмбаннысө, полөмөн, мыј рабочөј класс-кө төдас најө збыль көсҗөмҗас җылыс, сiҗө проклянитас најөс, кыҗи чужөдi івөсө, да вөтлас најөс ас дiноыс. Тајөн і вiставөд, мыј троцкистскөј уҗлөн основнөј метод-ыс ем өни асыныс вичөдлассө рабочөј классын не воөсөн да честнөја пропаган-җырутөм, а асыныс вичөдласҗасөс мас-кіруйтөм, асланыс противникҗаслыс вичөд-ласҗасөс подобострастнөја да подкалiмс-көја ошкөм, асыныс вичөдласҗасөс наҗтө фарисейскөја да фалшивөја талалөм.

1936-дә воөа судөбнөј процесс ы-лын, ускөдланныд-кө төд ылананд, Ка-менев да Зiновьев решителнөја отрица-тисны асыныс кушөмкө политическөј плат-форма емлунсө. Налөн вөлі тырвыјө почан-лун р а ч в е р н i т н ы судөбнөј про-цесс ылын асыныс политическөј плат-форманысө. Сөмын најө тајөс ез вөчны, вiсталисны, мыј налөн некущөм полити-

(Воҗө вичөд комјед лист бокыс).

ПАРТІЙНОЎ УЖЫН ТЫРМЫТӨМТОРҖАС ҖЫЛЫГ ҖА ТРОЦКІСТСКОЎ ҖА МУКӨД ДВУРУШҖИҚҖАСӨС БЫРӨДАН МЕРҖАС ҖЫЛЫГ

ВЛП(б) ЦК Пленум вылын СТАЛЫН Җортлөн доклад 1937-д воҥа март 3 дд лунө

ческөй платформа абу. Оз вермы лоны сомъеніе, мы кыкнаныс пöрҖасны, асланыс платформалыс емлунсö отрицатöмөн. Öнi весіг сінтöмҖас аздöны, мы налөн вöлі асланыс политическөй платформа. Но мыҖла најö отрицатісны асыныс кушöмкө политическөй платформа емлунсö? Сы вöсна, мы најö полисны востыны асыныс збыль политическөй чужöмнысö, најö полисны петкэдлыны СССР-ын капитализм реставіруитан асыныс збыль платформанысö, полисны, мы тащöм платформамд кыпöдас рабочөй классын зывöктöм.

Судебнөй процесс вылын 1937-д воҥын Пятаков, Радек да Сокольников сүвтисны мөд туҖ вылө. Најö ез отрицатісны троцкістҖаслыс да ҖиновјеведҖаслыс политическөй платформа емлунсö. Најö признајтисны асыныс определеннөй политическөй платформа емлунсö, признајтисны да развернөтисны сіҖс асланыс показаніеҖасын. Но развернөтисны сіҖс ез сы могыс, медым чукөстны рабочөй классöс, чукөстны народöс троцкістскөй платформа подҖержитöмө, а сы могыс, медым проклянитны да заклямитны сіҖс, кыҖи антинароднөй да антипролетарскөй платформас. Капитализм реставіруйтөм, колхозҖас да совхозҖас бырөдөм, эксплуатация сөстема бөр лөсөдөм, германіјаса да јапоніјаса фашистскөй вынҖаскөд сојуз Советскөй Сојузкөд војна матыстөм могыс, војна вöсна да мір политикалы паныд тыш, Советскөй Сојузöс территориялнөҖа торјөдлөм немецҖаслы Украина, а јапонецҖаслы Приморје сетөмөн, Советскөй Сојузлы, враждебнөй государствоҖасөн сы вылө, укөдчөм случајын војеннөй поражениеҖастөм, да, кыҖи тајö моҖҖассө шедөдан средство,—вредітелство, Җиверсіја, советскөй власт руководітелҖаслы паныд индивидуалнөй террор, јапоно-немецкөй фашистскөй вынҖаслы пöмза вылө шпионаж,—тащöм Пятаковөн, Радекөн, да Сокольниковөн развернөтөм политическөй платформалыс öнiҖа троцкізмлөн. Гөгөрвоана, мы тащöм платформатө троцкістҖаслөд ез вермыны не зөбны народыс, рабочөй классыс. I најö зөблісны сіҖс не сөмын рабочөй классыс, но i троцкістскөй массалыс, даҖне сөмын троцкістскөй массалыс, но весіг руководашщөй троцкістскөй верхушкалыс, кодi вöлі јөз не ыҖыд чукөрыс, 30—40 мортыс. Кор Радек да Пятаков корісны ТроцкіҖсаҖ разрешеніе чукөртны троцкістҖаслыс ічөтік конференция 30—40 мортыс тајö платформа характер јывыс јуөртөм вылө, Троцкіј ез леҖ налы тајöс, шуіс, мыҖ абу целесобразнө вöтавны платформа збыль характер јывыс весіг троцкістҖас ічөтік чукөрлы, сы вöсна, мы тащöм «операциялыс» вермас вöчны раскол.

«Политическөй ҖејателҖас», кодҖас зөбөны асыныс вöдөласҖаснысö, асыныс платформанысö не сөмын рабочөй классыс, но i троцкістскөй массалыс, i не сөмын троцкістскөй массалыс, но i троцкістҖаслөн руководашщөй верхушкалыс,—тащöм чужөмбаныс öнiҖа троцкізмлөн.

Но тас петө, мыҖ öнiҖа троцкізм оз-нын поч шуны рабочөй классын политическөй теченияјөн.

ÖнiҖа троцкізм абу политическөй теченияје рабочөй классын, а принциптөм да іҖејатөм банда вредітелҖаслөн, ҖиверсантҖаслөн, разведчикҖаслөн, шпионҖаслөн, морт

вынҖаслөн, рабочөй класс заклатөй враҖҖаслөн банда, кодҖас Җејствуйтөны иностраннөй государствоҖасса разведывательнөй органҖаслы меҖасөмөн.

Тащöм венны почтөм результатлыс троцкізм еволюциялөн бөрја 7—8 вонас.

Тащöм торјалöмыс важса троцкізм да öнiҖа троцкізм костын.

МіҖан партіјнөй јортҖаслөн öшыбкалыс сыын, мыҖ најö ез качавны тајö жужыд торјалöмсö важса троцкізм да öнiҖа троцкізм костын. Најö ез качавны, мыҖ троцкістҖас важөн-нын дүгдісны лоны іҖејнөй јөзөн, мыҖ троцкістҖас важөн-нын пöрны паскыд туҖ вывса рөзбөҖиқҖасö, кодҖас вермөны вöчны быд гадост, вермөны вöчны быд пежсө шпионажөҖ да асланыс рөдіналы веокыд ічменаөҖ, сөмын меҖ пакөститны советскөй государстволы да советскөй властлы. Најö ез качавны тајöс да сы вöсна ез кужны ас кадын перестроитчыны сы могыс, медым нуөдны тыш троцкістҖаскөд выль ногөн, решітелнөйҖыка.

Со мыҖ вöсна троцкістҖаслөн мерзөотыс бөрја воҖаснас лөі öткымын міҖан партіјнөй јортҖаслы нөвi виччыстөмөн.

ВоҖд. МеҖбөрын, міҖан партіјнөй јортҖас ез качавны сіҖс, мыҖ öнiҖа вредітелҖас да ҖиверсантҖас костын, кодҖас пыын фашизмлөн троцкістскөй агентҖаслы ворсөны вел активнөй ром, öтар боксаҖ, да шахтинскөй кадса вредітелҖас да ҖиверсантҖас костын, мөдар боксаҖ, ем существеннөй торјалөм.

Öтик-кө. Шахтинцы да промпартіјны вöліны міҖанлы вөссөн чуждөй јөзөн. Тајö меҖасө вöліны предпріятіеҖасөн вөвлөм влаҖејтысҖас, важ көҖајеваҖас дырјi вөвлөм управлајушщөйҖас, важ акционернөй обществоҖасын вөвлөм компанияҖас лөбө прөстө важ буржуазнөй специалістҖас, кодҖас міҖанлы вöліны политическі вөссөн вражебнөйөс. Некод міҖан јөз пыыс ез сомъеватчыс тајö господҖас политическөй чужөмбан збылаунас. Да i асныс шахтинецҖас ез зөблыны советскөй строј діно асыныс лөг отношеніеҖсө. Оз поч тајöс-жө шуны öнiҖа вредітелҖас да ҖиверсантҖас Җылыс, троцкістҖас Җылыс. ÖнiҖа вредітелҖас да ҖиверсантҖас, троцкістҖас,—тајö меҖасө партіјнөй јөз, Җептаныс партіјнөй білетөн,—сіҖ-кө, формалнө абу бөкөвөй јөз. Важ вредітелҖас-кө мунлісны міҖан јөзлы паныд, то выль вредітелҖаслөд, мөдарө, лебөзитөны міҖан јөз возын, ошкөны міҖанлыс јөзсө, подкалмычҖајтөны на возын сы могыс, меҖ суҖыны дөверіеҖсө. Торјалöмыс, кыҖи азҖад, существеннөй.

Мөд-кө. ШахтинецҖаслөн да промпартіеҖаслөн выныс вөлі сыын, мыҖ налөн јонҖыка лөбө омөлҖыка вöлі колана техническөй төдөмлун, сек, кор міҖан јөзлы, кодҖаслөн ез вөв сөщөм төдөмлунҖасыс, быч вöлі лөб велөдчыны налыс. Тајö обстојателствоыс сетліс шахтинскөй кадса вредітелҖаслы ыҖыд преимушество, сетліс налы почанлун вредітны свободнөҖа да некодөн куттөг, сетліс налы почанлун ылөдлыны міҖанлыс јөзсө техническөҖа. Абу сіҖ öнiҖа вредітелҖаскөд, троцкістҖаскөд. ÖнiҖа вредітелҖаслөн абу некушөм техническөй преимушествоҖас міҖан јөз верті. Мөдарө, техническі міҖан јөз јонҖыка подготовленнөйөс öнiҖа вредітелҖас верті. Шахтинскөй кадсаҖ міҖан

лунҖасөҖ міҖан быдмөны дас сурҖас збыль техническі подкованнөй большевистскөй кадрҖас. Почіс еөкөн вөјдөны сурҖас да дас сурҖас техническі быдмөм большевистскөй руководітелҖасөс, кодҖаскөд öтластитөмын став тајö ПятаковҖасыс да ЛившицҖасыс, ШестовҖасыс да БогуславскіҖасыс, МураловҖасыс да ҖробнісҖасыс емөс пустөй болгысҖас да пріготовшщікҖас техническөй подготовка боксаҖ. МыҖын-нө сіҖ-кө выныс öнiҖа вредітелҖаслөн, троцкістҖасыслөн? Налөн выныс партіјнөй білетын, партіјнөй білет кутмын. Налөн выныс сыын, мыҖ партіјнөй білет зөтө налы политическөй дөверіеҖсө да вості налы туҖ (доступ) міҖан став учреждөніеҖаслөн да организацијаҖаслөн. Налөн преимушествоыс сыын, мы партіјнөй білет кутөмөн да советскөй властлы другҖаслөн лечтөмөн, најö ылөдлісны міҖанлыс јөзсө политическөҖа. ЗлоупотреблҖајтисны дөверіенас, вредітисны гусөдникөн да вөтавлісны міҖанлыс государствоннөй секретҖас Советскөй Сојуз враҖҖаслы. «Преимушествоыс» сомъителнөй аслас политическөй да моралнөй Җон вертіыс, но век-жө «преимушество». Тајö «преимушествонас» i вöтавөд сіҖс тор, мыҖ троцкістскөй вредітелҖас, кыҖи партбілета јөз, кодҖаслөн ем туҖ міҖан учреждөніеҖас да организацијаҖас став местаҖасө, лөны веокыд находкаөн иностраннөй государствоҖасса разведывательнөй органҖаслы.

Öткымын міҖан партіјнөй јортҖаслөн öшыбкалыс сыын, мыҖ најö ез качавны, ез гөгөрвоны став тајö торјалöмсö важ да выль вредітелҖас костын, шахтинецҖас да троцкістҖас костын да, тајöс качавтөг, ез кужны ас кадын перестроитчыны сы могыс, медым нуөдны тыш выль вредітелҖасыскөд выль ногөн.

IV

ХөҖајственнөй үпөхҖаслөн вужөра бөкҖасыс.

Тащöмөс основнөй фактҖасыс міҖан междунороднөй да пыщкөсса положөніеҖе јукөныс, кодҖас Җылыс вунөдісны лөбө кодҖасөс ез качавны унаөн міҖан партіјнөй јортҖас.

Со мыҖ вöсна міҖан јөз лөны сүөмаөс немвичыстөг вредітелство да Җиверсіја куҖа бөрја воҖҖасса событіеҖаснас.

Вермасны јуавны: но мыҖла міҖан јөз-ыс ез качавны ставсө тајöс, мыҖла најö вунөдісны тајö став јывыс?

Кытыс боөтөісны став тајö вунөдчөмыс, сінтөмлауныс, беспөчностыс, благодушіеҖыс?

Абу-ө тајö органической тырмытөмтор міҖан јөз уҖын?

Абу, тајö абу органической тырмытөмтор. Тајö—временнөй петиөдчөм, кодөс почө öдјө бырөдны міҖан јөзөаҖ кушөма-кө выныштчөмөн.

А мыҖын-жө сіҖ-кө Җелыс?

Җелдыс сыын, мыҖ міҖан партіјнөй јортҖас бөрја воҖҖас вөлі ставнас тырөмаөс хөҖајственнөй уҖөн, најö вөлі помөз увлекітчөмаөс хөҖајственнөй үпөхҖаслөн да, став тајö Җелөнас увлекајтчөмла,—вуйөдісны став мукөд уҖсө, өновтісны ставсө мукөдсө.

(ВоҖе вичөд нөлад лөст бөкыс).

ПАРТИЈНОЈ УЖЫН ТЫРМЫТӨМТОРЈАС ЈЫЛЫГ ДА ТРОЦКІСТСКОЈ ДА МУКӨД ДВУРУШЫКЈАСӨС БЫРӨДАН МЕРАЈАС ЈЫЛЫГ

ВКП(б) ЦК ПЛЕНУМ ВЫЛЫН СТАЛЫН ЈОРТЛОЙ ДОКЛАД 1937-ӨД ВОГА МАРТ 3-ӨД ЛУНО

Фелөмс сыын, мы, хожајственнөј успејасөн увлекајтчөмла, најө кутисны азыны сыын ставыслыс заводчөм да пом, а сещөм ужјас выдө, кызи Советскөј Сојузлөн междунарднөј положеніе, капиталистическөј кышалөм, партијалыс политическөј ужсө јонмөдөм, вредительствокөд тыш да с. в.—прөстө ез кутны обрашцајтны внимаңіе, чајтөмөн, мы став тајө вопросјасыс кутны второстепеннөј либө весіг третјестепеннөј делө.

Успехјасыд да достиженіејасыд—фөрт, ыжыд делө. Социалистическөј строителствон мијан вермөјас збылыс ғырысөс. Но успехјасыдөн, кызи і быдторлөн свет вылас, емөс і аслас вујөра бокјас. Политикаын омөла іскушеннөј јөзлыс ғырыс успехјасыд да ғырыс достиженіејасыд оз ещавө чужтыны беспечност, благодушје, самодовольство, асаныс вывті ескөм, занайство, квастајтчөм. Ти он вермө отрицајтны, мы бөрја кадас хвастунјасыд мијан паскалісны унасыс-уна. Абу дивө, мы социалистическөј строителствон ғырыс да серјознөј успехјас тајө обстановкаас артмөны бахвалитчан настроеніејас, мијан успехјасөн параднөј манифестація настроеніејас, мијан врајаслыс вынјассө тырмыднја донјавтөм настроеніејас, асыныс вынјассө вывті донјалан настроеніејас да, кызи талөн ставыслөн емедствіе,—чужө политическөј сінтөмлун.

Тани ме должен шуны некымын кыв опасностјас ылыс, кодјас јитчөмаөс успехјаскөд, опасностјас ылыс, кодјас јитчөмаөс достиженіејаскөд.

Опасностјас ылыс, кодјас јитчөмаөс сөкылунјаскөд, ми төдам опыт серти. Со некымын во-ңін нуөдалөм тыш тащөм сикас опасностјаскөд, да, колө шуны, огө успехтөг. Опасностјас, кодјас јитчөмаөс сөкылунјаскөд, не зумыд јөзлыс унаыс чужтө жугыл настроеніе, аслас вынө ескытөм, пессимизм настроеніе, і, мөдарө, сени, көні фелөмс муно сы ылыс, медым венны опасностјассө, кодјас петөны сөкылунјасөыс, јөз калитчөны тајө тышас да петөны тышсыс збылыс із код чорыд большевикјасөн. Тащөм пыщкөсыс опасностјаслөн, кодјас јитчөмаөс сөкылунјаскөд. Тащөмөс резултатјасыс сөкылунјассө венөмыслөн.

Но емөс мөд сикас опасностјас, опасностјас, кодјас јитчөмаөс успехјаскөд, опасностјас, кодјас јитчөмаөс достиженіејаскөд. Да, да, јортјас опасностјас, кодјас јитчөмаөс успехјаскөд, достиженіејаскөд. Тајө опасностјасыс сыын, мы политикаын омөла іскушеннөј јөзлыс да еща аззывлысјасыс успехјаслөн обстановка—успех бөрөа успех, достиженіе бөрөа достиженіе, планјас содтөдөн тыртөм бөрөа содтөдөн тыртөм,—чужтө төждыстөмлыс да самодовольстволыс настроеніејас, лөсөдө параднөј торжествөјасыс да мөда-мөдөс чолөмалөмлыс атмосфера, кодјас віөны мералыс чувство да нымөдөны политическөј ныріс, размагңичивајтө јөзөс да тојлалө најес сы выдө, мед кујаны лавры вылын.

Абу дивө, мы занайство да самодовольство тајө дурмөдан атмосфераас, параднөј манифестація да аснысө гораа ошкана атмосфераас јөз вунөдөны некымын сушественнөј фактјас ылыс, кодјас кутны первоостепеннөј төдчанлун мијан страна судбајасы, јөз дугдөны казавны

сещөм неприянтнөј фактјас, кызи капиталистическөј кышалөм, вредительстволыс выл формајас, мијан успехјаскөд јитчөм опасностјас да с. в. Капиталистическөј кышалөм? Да тајө-жө чепуха! Кушөм төдчанлун вермас кутны кушөмкө капиталистическөј кышалөм, ми-кө тыртам да содтөдөн тыртам асыным хожајственнөј планјас? Вредительстволөн выл формајас, троцкизмкөд тыш? Ставыс тајө пустакі! Кушөм төдчанлун вермасны кутны став тајө поспиторјасыс, кор ми тырталам да содтөдөн тырталам асыным хожајственнөј планјас? Партијнөј устав, парторганјаслөн выборност, партијнөј вескөдлысјаслөн партијнөј масса возын отчитывајтчөм? Да емө ставас таын коланлуныс? Сулалө-ө вообщше ноксыны тајө поспі торјасыскөд, ми-жан-кө овмөс кыптө, а рабочјаслөн да крестаналөн материалнөј положеніеыс пыр јонжыка і јонжыка бурмө? Пустак ставыс тајө! Планјас тырталам содтөдөн, партија мијан абу омөл, партијалөн ЦК сја-жө абу омөл,—мы-нө нөшта мијанлы колө? Страннөј јөз пукалөны сен Москваын, партија ЦК-ын: выдумывајтөны кушөмкө вопросјас, төлкутөны кушөмкө вредительство ылыс, асныс оз уыны, мукөдлы уыны оз сетны...

Со тјанлы сінмө шыбитчан пример сылөн, кушөм кокыя да „прөстөја“ висмөны политическөј сінтөмлунөн некымын мијан опыттөм јортјас хожајственнөј успехјасан јур бергөдчытаз увлекајтчөмла.

Тащөмөс опасностјас, кодјас јитчөмаөс успехјаскөд да достиженіејаскөд.

Тащөмөс помкајасыс сылөн, мы партијнөј јортјас, хожајственнөј успехјасөн увлекајтчөмөн, вунөдисны междунарднөј да пыщкөсса характера фактјас ылыс, кодјас кутны сушественнөј төдчанлун Совет Сојузлы, да ез казавны вел уна опасностјас, кодјас кышалөны мијанлыс странанымөс.

Тащөмөс вујјасыс мијан беспечностлөн, вунөдчөмлөн, благодушјелөн, политическөј сінтөмлунлөн.

Тащөмөс вујјасыс мијан хожајственнөј да партијнөј ужын тырмытөмторјаслөн.

V Мијан мојјас.

Кызи бырөдны мијан ужыс тајө тырмытөмторјассө?

Мы колө вөчны та жогыс?

Колө пөртны олөмө тащөм меропріјатіејас.

1) Колө медса војдөр бергөдны внимаңіесө мијан партијнөј јортјаслыс, кодјас вөјмаөс сја либө мөд ведомство виз куза „текушөј вопросјас“,—междунарднөј да пыщкөсса характера ғырыс политическөј вопросјаслан.

2) Колө кыпөдны колана вылнаө политическөј ужсө мијан партијалыс, партијнөј, советскөј да хожајственнөј кадрјасөс политическөја велөдан да большевистскөја калытан могсө мед вылө сувтөдөмөн.

3) Колө разјаснајтны мијан партијнөј јортјаслы, мы хожајственнөј успехјас, кодјаслөн төдчанлуныс вензытөг зөв ыжыд да кодјасөс ми кутам шөдөдавны і војө, луныс-луно воыс-воө,—век-жө оз ісчерпывајтны мијан социалистическөј строителстволыс став делөсө.

Разјаснајтны, мы вујөра бокјасыс, кодјас јитчөмаөс хожајственнөј успехјаскөд да петкөдчөны самодовольствон, беспечностын, политическөј ныріс нымөдөн, вермасны лөны бырөдмаөс сөмын сја случајын, хожајственнөј успехјасыс-кө сочетајтчөны партијнөј строителство успехјаскөд да мијан партијалөн паскыд политическөј ужкөд.

Разјаснајтны, мы асныс хожајственнөј успехјасыс, налөн зумыдлуныс да ыр олөмыс дөвныс да тырвыјө завіөтөны партијно-организационнөј да партијно-политическөј уж

успехјасыс, мы тајө условіетөгыс хожајственнөј успехјасыд вермасны лөны лыа вылын стрөйтөмадн.

4) Колө помытны да некор не вунөдны, мы капиталистическөј кышалөм, ем основнөј факт, коді урчитө Советскөј Сојузлыс междунарднөј положеніесө.

Помытны да некор не вунөдны, мы кытчөз ем капиталистическөј кышалөм,—лөбны і вредительјас, диверсантјас, шпюнајас, террористјас, кодјасөс ысталөны Советскөј Сојуз тылјасө іностраннөј государствөјасса разведывательнөј органјас, помытны та ылыс да нуөдны тыш сја јортјаскөд, кодјас оз тырвыјө донјавны капиталистическөј кышалөм фактыс төдчанлуныс, кодјас оз тырвыјө донјавны вредительстволыс вынјассө да төдчанлуныс.

Разјаснајтны мијан партијнөј јортјаслы, мы некушөм хожајственнөј успехјас, көт кушөм ғырысөс најө ез вөчны, оз вермыны бырөдны капиталистическөј кышалөм фактөс да тајө фактыс петыс резултатјассө.

Примитны колана мерајас сы могыс, медым мијан јортјаслөн, партијнөј да беспартијнөј большевикјаслөн, вөлі поганлун төдмасны іностраннөј разведывательнөј органјас вредительско-диверсионнөј да шпюнаскөј уж целјасдн да могјасөн, практикөа да технікаын.

5) Колө разјаснајтны мијан партијнөј јортјаслы, мы троцкистјас, кодјас емөс іностраннөј разведывательнөј органјаслөн диверсионно-вредительскөј да шпюнаскөј уж нуөдыс активнөј элементјас, важөн-ңін дугдисны лөны рабочөј классын политическөј теченіејөн, мы најө важөн-ңін дугдисны служитны кушөмкө ідејалы, коді јитчө рабочөј класс інтересјаскөд, мы најө парны вредительјаслөн, диверсантјаслөн, шпюнајаслөн, мортвысјаслөн, принциптөм да ідејатөм бандаө, кодјас ужалөны іностраннөј разведывательнөј органјаслы мефасөмөн.

Разјаснајтны, мы өнја троцкизмкөд тышын өні колөны оз важ методјас, оз дискуссіја методјас, а выл методјас, вујнас бертан да жугөдан методјас.

6) Колө разјаснајтны мијан партијнөј јортјаслы торјалөмсө өнја вредительјас да шахтинскөј кадса вредительјас костын, разјаснајтны, мы шахтинскөј кадса вредительјас-кө ылөдлісны мијанлыс јөзөс техника вылын, налыс техникөкө бөра колөмсө исполужтөмөн, то өнја вредительјасыд, кодјаслөн ем партијнөј билет ылөдлөны мијанлыс јөзөс на дінө, кызи партијаса шленјас дінө политическөј доверіе вылын, мијан јөзлыс политическөј беспечностсө исполужтөмөн.

Колө содтыны техникаөн овладејтөм ылыс важ лозунгсө, коді лөбавліс шахтинскөј кадлы, выл лозунгөн кадрјасөс политическөја воспитајтөм ылыс, большевизмөн овладејтөм ылыс да асыным политическөј доверчивост бырөдөм ылыс, лозунгөн, коді тырвыјө лөсалө өнја кадлы.

Вермасны јуавны: оз-өмөј поз вөлі во дас сајын, шахтинскөј кадајасө, сетны өтщөщ кыкнан лозунгсө, і техникаөн овладејтөм ылыс первоја лозунгсө, і кадрјасөс политическөја воспитајтөм ылыс мөд лозунгсө? Оз, оз поз вөлі. Тази мијан большевистскөј партијаын фелөјасыд оз вөчыны. Революционнөј двіженіе поворотнөј моментјасын пыр сувтөдсө кушөмкө өтік основнөј лозунг, кызи узловөј, сы могыс, медым сыө кутчысөмөн, кыкыны сы пыр став цепсө. Ленин таз велөдліс мијанөс: аз-өј мијан уж цөныс основнөј звенөсө, кутчысөј сыө да кыскөј сјаөс сы могыс, медым сы пыр кыкыны став цепсө да мунны војө. Революционнөј двіженіелөн історіјамс петкөдлө, мы тајө тактикаыс зик өтік правільнөј тактика. Шахтинскөј кадө мијан јөзлөн слаблуныс вөлі најө техникөкө бөра колөмын. Ез политическөј, а техникөкөј вопросјас вөліны секі мианлы слаб местаын. Мы јнмө секса вредительјас дінө мијан политическөј отношеніејасө, то најө вөліны зик гөгөрвоанаөс, кызи большевикјаслөн политическөј чуждөј јөз дінө отношеніејас. Мијанлыс тајө техникөкөј слаблуныс ми бырөдөм сјаөн, мы сетим лозунг техникаөн овладејтөм ылыс да колөм каднас воспитајтөм дасјас да өө сурсјас техникөскөј подкованнөј большевистскөј кадрјас. Мөд делө өні, кор мијан ем-

ПАРТИНӨҮ УЖЫН ТЫРМЫТОМТОРҖАС ЈЫЛЫГ ДА ТРОЦКИСТСКОҮ ДА МУКӨД ДВУРУШЫКҖАСӨС БЫРӨДАН МЕРАҖАС ЈЫЛЫГ

ВКП(б) ЦК ПЛЕНУМ ВЫЛЫН СТАЛЫН ЈОРТЛОҢ ДОКЛАД 1937-8д ВОСА МАРТ 3-8д ЛУҢӨ

ми технически подкваниој кадрјас да кор вредителјас ролын выступајтоны оз восса чуждој јез, кодјаслөн сетчо-жэ абу некушөм техническөј преимушествојас мијан јез серти, а јез, кодјаслөн ем партиној билет да пазуитчоны партијаса шленјас став правојасн. Онн мијан језлн слабуныс абу техническөј бөрө колөм, а политическөј беспечност, језлы, кодјас случајно пöлучитисны партиној билет, оинтар дбверајтөм, језас не најэ политическөј декларацијас, а најэ уж резултатјас серти прöверка нудбтөм. Онн узловөј вопрос мијанлы ем не мијан кадрјаслыс техническө бөрө колөмсө бырөбдөм, бд сјјөс кызыннас бырөбдөм-нин, а политическөј беспечност да вредителјас дин, кодјас случајно пöлучитисны партиној билет, политическөј доверчивост бырөбдөм.

Ташөм подувја торјалдыс шахтинскөј кадрын кадрјас вöсна тыш фелдын узловөј вопрос да бија кадса узловөј вопрос костын.

Со мы вöсна ми ег вермөј дај не долженс вöлн сетны во дас сажын öтшöщ кыкнан лозунгс і техникади овладејтөм јылыс лозунг, і кадрјасөс политическөја воспитајтөм јылыс лозунг.

Со мы вöсна техникади овладејтөм јылыс важ лозунгсө бнн колө содтыны выл лозунгөн, большевизмди овладејтөм јылыс, кадрјасөс политическөја воспитајтөм јылыс, мијанлыс политическөј беспечност бырөбдөм јылыс.

7) Колө жугөдны да чикөз шыбытны сис теорја сы јылыс, мы быд мијан воэ мундмкөд классөвөј тыш мијан должен бытөкө пыр јонжыка да јонжыка кусны, мы мијан успехјас содөм серти классөвөј враг бытөкө лөб пыр јонжыка да јонжыка ручнојн.

Тажө—не сөмын сис теорја, но і опаснөј теорја, бд тајө унмовскөдө мијанлыс јөзөс, вайдөдө најөс капканө, а классөвөј враглы сетө позанлун оправитчыны советскөј власткөд тыш вылө.

Мөдарө, кымын јонжыка кутам мунны воэ, кымын унжык мијан лөбны успехјас, сымын јонжыка кутасны скөрмыны жугөдөм эксплуататорскөј классјаслөн коласјасыс, сымын öдјөжык најө кутасны мунны тышлөн јосжык формајасө, сымын јонжыка најө кутасны пакбөтитны советскөј госуларстволы, сымын јонжыка најө кутасны кутчыны тышлөн медса отчәјаннөј средствојасө, кычн обречоннөјјаслөн медбөрја средствојасө.

Колө кутны төдвылын, мы СССР-ын жугөдөм классјаслөн коласјасыс абу öткабс. Најө имеитөны вескыд поддөржка СССР-сајса мијан врагјасан. Ошыбкади вöлн ескө мөвпавны, мы классөвөј тышлыс сферасө ограничтөма СССР префелјасн. Классөвөј тышлөн öтн лөмыс-кө кутө асыс фелствјесө СССР рамкајасын, то сылдн мөд помыс нуждөдө мијанөс кышалыс бөржуазинөј госуларстволас префелјасб. Та јылыс оз вермыны не төдны жугөдөм классјаслөн коласјасыс. І бурещ сы вöсна, мы најө та јылыс төдөны, најө кутасны і воэ нудбны асыныс отчәјаннөј вылазкәјасөб.

Тајн велөдө мијанөс исторја. Тајн велөдө мијанөс ленинизм.

Тажөс ставсө колө помнитны да лоны даөдн.

8) Колө жугөдны да чикөз шыбытны мөд сис теорја, кодн висталө сы јылыс, мы оз вермы бытөкө лоны вредителөн сјјө, кодн оз пыр вредит да кодн көт-кор сурө петкөдлө аслас ужныс успехјас.

Тажө страннөј теорјаыс ердөдө сјјө авторјаслыс наивностсө. Нидтик вредител оз кут пыр вредитны, сјјө-кө оз көсјы лоны ердөдөмөд медса жөныд сөрокөн. Мөдарө, збыл вредител должен кадө-кадө петкөдлыны аслас ужныс успехјас, бд тајө—чик öтик средство вичны асөб, кычн вредителсө, сујсыны доверјед да воэ нудбны асыс вредителскөј ужсө.

Ме думајта мы тајө вопросыс гөгөрвоана да оз нуждәјтчы воэ разјаснајтөмын.

9) Колө жугөдны да чикөз шыбытны көмөд сис теорја, кодн висталө сы јылыс, мы хожајственинөј планјас систематическөј тыртөм бытөкө нинөмө вайдөдө вредителствосө да вредителствосылыс резултатјасөб.

Ташөм теорја вермас кутны сөмын öтн цель: гөдөшытны мијан ужалысјаслыс ведомственинөј самөлөбјесө, лантөднн

најөс да личөдны налыс вредителствокөд тышсө.

Мы сјјө—мијанлыс хожајственинөј планјас систематическөја тыртөмыс?

Öтн-кө, докәжитөма, мы став мијан хожајственинөј планјас заиженнөјсө, бд најө оз артавны гырыс резервјасөб да позанлунјасөб, кодјас емөс мијан народнөј овмөс пышкын.

Мөд-кө, хожајственинөј планјас наркоматјас куза доннас суммарнөја тыртөм оз-на лө, мы öткымын зев колана отраөлјас куза планјас сја-жө тыртөбны. Мөдарө, фактјас висталөны, мы вел уна наркоматјас, кодјас тыртлснны да весл содтөдөн тыртлснны во гөгөрса хожајственинөј планјас, систематическөја оз тыртны планјас народнөј овмөсса öткымын зев важнөј отраслијас куза.

Көймөд-кө, оз вермы лоны сомнөнје сынн, мы вредителјас-кө ескөн ез вөвны ердөдөма-бс да шыбытөмабс сетыс, хожајственинөј планјас тыртөмөн фелдыс ескө вөл јона омөлжык, мы јылыс колс ескө помнитны вилдәлән теорја тамыш авторјаслө.

Нөлөд-кө, вредителјас пыржык асыныс главнөј вредителскөј ужсө индөны оз мирнөј кад кежлө, а војна воэвывса лөбө чик војна дырса кад кежлө. Шуам, мы ми ескө кутим унмовкөдны аномөс сис теорјади хожајственинөј планјас систематическөја тыртөм" јылыс да ескө ег вөрөдлөј вредителјасөс. Гөгөрвоаны-ө тајө сис теорјаыслөн авторјасыс, кушөм ыжыд вред вөчисны ескөн мијан госуларстволы вредителјасыд војна случајын, налы-кө сетисны колчыны мијан народнөј овмөс пышкын хожајственинөј планјас систематическөја тыртөм" јылыс сис теорја вевтөд улын.

Абу-өмөј гөгөрвоана, мы хожајственинөј планјас систематическөја тыртөм" јылыс теорја ем теорја, кодн выгөднөј вредителјасы.

10) Колө жугөдны да чикөз шыбытны нөлөд сис теорја, кодн висталө сы јылыс, мы стахановскөј дөвиженје ем бытөкө вредителство бырөдан основнөј средство.

Тажө теорјаөс выдумәјтөма сы могыс, медым стахановецјас да стахановскөј дөвиженје јылыс болгөм шы улын вештыны ударсө вредителјас вылыс.

Молотов јорт аслас докладын петкөдлс вел уна фактјас, кодјас висталөны сы јылыс, кычн троцкистскөј да не троцкистскөј вредителјас Кузбассын да донбассын, мијан политическө беспечнөј јортјас доверједнн злоупотребләјтөмөн, систематическө новлөдлснны нырөдыс стахановецјасөс, пукталисны налы палычјас колөсаас, искусственинөја лөбөдәвлснны вел уна падмөдјас најө успешнөј ужлы да шөдөдисны, дырөн, сјјө, мы тюркисны налыс ужсө. Мы вермасны вөчны куш öтн стахановецјас, капиталнөј строителство вредителскөја нудбөм-кө, шуам, донбассын вайдөдс изшөм перјөм куза дастысана ужјас, кодјас колччөны öдјасөмыс, да став мукөд ужјас костын торјалмө? Абу-өмөј гөгөрвоана, мы ачыс стахановскөј дөвиженјеыс нуждәјтчө мијанөан реалинөј отсөдын вредителјас став да быд өикас махинацијасылы паныд сы могыс, медым јөткыны воэ фелдсө да пөртны олдөм асыс ыжыд мисөјасө? Абу-өмөј гөгөрвоана, мы вредителствокөд тыш, вредителствосө бырөдөм вöсна тыш, вредителствосө көртвомалөм ем условје, кодн колө сы вылө медым стахановскөј дөвиженје вермис паскавны став пастанас?

Ме думајта, мы тајө вопросыс сја-жө гөгөрвоана да оз нуждәјтчы воэ разјаснајтөмын.

11) Колө жугөдны да чикөз шыбытны вөтөд сис теорја, кодн висталө сы јылыс, мы троцкистскөј вредителјаслөн бытөкө абуөс сөсө резервјасыс, мы најө бытөкө öктөны асыныс бөрдә кадрјас.

Тажө абу вернө, јортјас. Ташөм теорјаөс вермисны выдумәјтны сөмын наивнөј јөз. Троцкистскөј вредителјаслөн емөс асланыс резервјас. Најө состоитөны медса војдөр СССР-ын жугөдөм эксплуататорскөј классјас коласјасыс. Најө состоитөны бура уна группајасыс да организацијаысө СССР префелјас сажын, кодјас враждебнөјсө Советскөј Сојузлы.

Бөстны, напөример, троцкистскөј контрреволюционнөј IV интерационал, кодн кык көймөд ихбннас сөстроитө шпöнјасыс да фиверсантјас.

сыс. Мыјөн тајө абу речерв? Абу-өмөј гөгөрвоана, мы тајө шпöнскөј интерационалыс кутас торјөдавны кадрјас троцкистјаслы шпöнско-вредителскөј уж вылө?

Лөбө нөшта, бөстны, напөример, Норвегијаысө пројдоха Шефлөлыс группаөс, кодн пријутитис обер-шпöн Троцкјөс да отсалис сылы пакбөститны Советскөј Сојузлы. Мыјөн тајө группаыс абу речерв? Кодн вермас отрицәјтны, мы тајө контрреволюционнөј группаыс кутас і воэ отсавны троцкистскөј шпöнјасыс да вредителјасы?

Лөбө нөшта, бөстны, напөример, мөд группа сөдөм жө пројдохалыс, кычн Шефлө, Сувариналыс группа Францијанын? Мыјөн сјјө абу речерв? Пөчө-өмөј отрицәјтны, мы тајө пројдохәјаслөн группаыс цөд-жө кутас отсавны троцкистјаслы Советскөј Сојузлы паныда најө шпöнско-вредителскөј ужын.

А став тајө господајасыс Германијаыс, быд өикас став Рут Фшөрјас, Масловјас, Урбансјас, кодјас вузалисны ловнысө і янысө фашистјасыс,—мыјөн најө абу речерв троцкистскөј шпöнско-вредителскөј ужлы?

Лөбө, напөример, Америкаыс писателјаслөн гөдса өрдә известнөј жулик İстмен јурнуөдөмөн, став тајө перө разбөйкәјасыс, кодјас сјјөн і өалөн, мы клевешцитөны СССР-са рабочөј класс вылө,—мыјөн најө абу речерв троцкизмлы?

Оз, колө шыбытны бөкө сис теорја сы јылыс, мы троцкистјас бытөкө öктөны бөрја кадрјасөб.

12) Медбөрын, колө жугөдны да чикөз шыбытны нөшта öтик сис теорја, кодн висталө сы јылыс, мы сы вöсна, мы ми, большевикјас, унаөнөс, а вредителјас ещәднөс, сы вöсна, мы мијанөс, большевикјасөс, поддөрживәјтөны дас мөмлонјасөн јөз, а троцкистскөј вредителјасөс сөмын öткајас да дасјас, то ми, большевикјас, вермим ескө і не обрашцәјтны вымакәје вредителјас кушөмкө чукөр вылө. Тајө абу вернө, јортјас. Тајө јона страннөј теорјаөс придумәјтөма сы могыс, мед бурөдны мијан öткымын вескөдлысө јортјасөс, кодјас провалитчисны уж выланыс вредителствокөд тышканы асланыс кушөм вöсна, да унмовкөдны налыс бөйтөлнөстсө, сетны налы спокојнөја учны.

Мы троцкистскөј вредителјасөс поддөрживәјтөны öткајас, а большевикјасөс дас мөмлонјас јөз—тајө, ферт, збыл. Но тачө нөтн оз пет, мы вредителјас оз вермыны вөчны мијам фелөды зев ыжыд вред. Сы вылө, мед пакбөститны да вредитны, та вылө нөтн оз ков уна јөз. Медым стрөитны дөспрострој, колөны уна дас сурс рабочөјјас. А медым сјјөс взорвитны, сы вылө колө гашкө некымын дас морт, оз унжык. Медым выгратны сраженје војна дырји, сы вылө ковмас красноармејецјаслөн кымыкө корпус. А сы могыс, медым провалитны тајө выгрышсө фронт вылын, та вылө тырмымөн некымын морт шпöн көнкө армиясә штабын лөбө весөг дөвицәјасә штабын, кодјас (шпöнјас) вермасны гуавны оперативнөј план да сетны сјјөс прөтивниклы. Медым стрөитны ыжыд көрттуј пос, сы вылө ков

(Помөд вөдөд квәјтөд лөт бөкысө).

ПАРТИЈНОЈ УЖЫН ТЫРМЫТӨМТОРЈАС ЈЫЛЫГ ДА ТРОЦКІСТСКОЈ ДА МУКОД ДВУРУШЫКЈАСОС БЫРӨДАН МЕРАЈАС ЈЫЛЫГ

ВКП(б) ЦК Пленум вылын СТАЛИН Јортлөн доклад 1937-өд воён март 3-өд лунө (ПОМ)

масны сурсасон јөз. Но медым сјісө взорвітны, та вылө тырмытөн ставыс ыкымын морт. Ташөм прімерјастө по-чис еокө вайөдны дасјас да ојас.

Сіакө, оа поч бурөдны астө сјіди, мыј мі унаөдө, а најө, троцкістскөј вредітелјас, ешаөдө.

Колө шөдөдны сјісө, медым најө, троцкістскөј вредітелјасыс, ыөтін ез вөвны мјан радјасын.

Тақ сулалө фелөыс сы јылыс вопро-сөи, кызі бырөдны мјан удыс тырмы-төмторјасө, кодјас общөдјөсө мјан став организацијаслы, кызі хоҷајственнөјаслы да советскөјјаслы, сјізі і адміністра-тивнөјјаслы да партинөјјаслы.

Ташөмөс мерајасыс, кодјас колөны сы вылө, медым бырөдны тајө тырмытөм-торјасөсө.

Мыј інмө специалнө партинөј орга-низацијаслы да најө ужын тырмытөмтор-јаслы, то тајө тырмытөмторјасөсө бырө-дан мерајас јылыс подрөбнөја виставөө тіјанлы вїдлөдөм вылө сетөм резолюција проектын. Ме думајта, та вөсна, мыј абу колануныс паскөдчыны тани фелө тајө бок јывоыс.

Көсјі ескөи сөмын шуны кымынкө кыв мјан партинөј кадрјас политическөј подготөвка да усовершенствованіе јы-лыс вопрос куза. Ме думајта, мыј вер-мим-кө еокө мі, кужим-кө ескө мі мјанлыс партинөј кадрјасөс, улысан да вылөдө, подготөвитны ідеологическі да закалтын најөс политическі сөщөм ногөн, медым најө свободнөја вермісны ориентіруйтчыны пыщкөсса да междунарднөј обстановкы-ын, кужим-кө ескө мі вөчны најөс зрелөј ленинцјасди, марксистјасди, кодјас спо-собнөјөсө решайтны оерјазнөј ошыбкајас-төг странаөн вескөдлан вопросјас, то мі еокө тајөн разрешітөм өкмыс дасөд јукөн-сө мјан став могјаслыс.

Кызі сулалө фелөыс мјан партија руководшөдјі составкөд?

Мјан партија составын, кутны-кө төд-вылын сылыс руководшөдјі слөјјасөсө, ем 3—4 сурс высшөј руководітелјас. Тајө, ме еокө шуі,—мјан партијалөн ге-нералітет.

Воэд мунөны 30—40 сурс среднөј руководітелјас. Тајө—мјан партинөј офицерство.

Воэд мунө 100—150 сурс гөгөр улыса партинөј команднөј состав. Тајө, сјз шуны, мјан партинөј унтер-офицер-ство.

Кыпөдны ідеологическөј уровеньсө да политическөј закалкасө тајө команднөј кадрјасыс, пыртны тајө кадрјасас све-жөј вынјас, кодјас виччысөны асөыныс выдөженіе, да паскөдны тақікөн вес-көдлан кадрјасыс составсө,—ташөм могыс.

Мыј колө та могыс?

Медеа војдөр колө щөдтыны мјан партинөј руководітелјасыс, јачејкајасса секретарјасоан да областнөј да респуб-ликанскөј партинөј организацијасса сек-ретарјасөд, бөрјыны асыныс ізвестнөј кад чөжөн кык мортөс, кык партинөј ужалысөс, кодјас вермасны лөны налөн збыл заместітелјасди. Вермасны шуны: а кыс најөс бөстны, бөд морт вылө кык заместітелсө, мјан сөщөм јөзыс абу, абу

соответствующөј ужалыөјасыс. Тајө абу вернөј, јортјас. Способнөј јөз, талант-ливөј јөз мјан дас сурсјас. Колө сөмын төдны најөс да ас кадө выдөгајтны, мед најө ез дыр овны важ местаас да ез за-водітны сөмыны. Корөдј дај азданныд.

Воэд. Јачејкаса секретарјасөс пар-тинөј велөдөм вылө да переподготөвка вылө колө лөсөдны быд областнөј центр-ын нөм төлысса „Партинөј курсјас“. Тајө курсјас вылас колө мөдөдавны став пер-вичнөј партинөј организацијасыс (јачеј-кајасыс) секретарјасөс, а сөсса, курсөб муиөм бөрын да наөн уж вылө воөм бө-рын,—налыс заместітелјасөс да первич-нөј парторганизацијасса медеа способ-нөј шленјасөс.

Воэд. Районнөј организацијасса пер-војја секретарјасөс политическөја переподготөвитөм могыс колө лөсөдны СССР паста, шуам, 10 медеа важнөј центрјасас, көкјамыс төлысса „Ленинскөј курсјас“. Тајө курсјас вылас колө мөдөдавны ра-йоннөј да окружнөј партинөј организација-сса первојја секретарјасөс, а сөсса, курсө мунөм бөрын да наөн места вылө воөм бөрын,—налыс заместітелјасөс да районнөј да окружнөј организацијасса медеа способнөј шленјасөс.

Воэд. Карса организацијасса секре-тарјасөс ідеологическөја переподготөвитөм да политическөја усовершенствуйтөм мо-гыс колө лөсөдны ВКП(б) ЦК бердын квајт тылысса „Курсјас партија історіја да политика куза“. Тајө курсјас вылас колө мөдөдавны карса организацијасыс пер-војја лөбө мөд секретарјасөс, а сөсса, курсөб мунөм бөрын да наөн места вылө бөр воөм бөрын,—карса организацијасыс медеа способнөј шленјасөс.

Медбөрын, колө лөсөдны ВКП(б) ЦК бердын квајт төлысса „Совещаніе пыщ-көсса да междунарднөј политика вопро-сјас куза“. Татчө колө мөдөдавны област-нөј да крајевөј организацијасыс да наці-оналнөј коммунистическөј партијасса цент-ралнөј комитетјасыс первојја секретарјас-өс. Тајө јортјасыс долженө сөтны ыө өвтік, а кымынкө омена, кодјас вермасны вежны мјан партијаса Централнөј Коми-тетыс руководітелјасөс. Тајө колана і та-

јөс быт колө вөчны.

Ме помала јортјас.

Мі висталөм тақікөн мјан ужыс ос-новнөј тырмытөмторјасөсө, кызі најөс, кодјас общөдјөсө мјам став организација-слы, хоҷајственнөјјаслы, адміністра-тивнөјјаслы, партинөјјаслы, сјзі і најөс, код-јас својственнөјөсө сөмын специалнө пар-тинөј организацијаслы, тырмытөмторјас, кодјасөс іспольуйтөны рабочөј классди врајасыс асланыс диверсионно-вредітел-скөј да шпіонско-террористическөј уж вылө.

Мі індім, воэд, основнөј меропріја-тїејасөсө, кодјас колөны сы вылө, медым бырөдны тајө тырмытөмторјасөсө да обез-вредітны іностраннөј разведывательнөј органјасса троцкістско-фашистскөј агент-јасыс диверсионно-вредітелскөј да шпі-онско-террористическөј вылазкјасөсө.

Јуавсө, вермам-ө мі пөртны олөмө став тајө меропріјатїејасөсө, ем-ө мјан та вылө став колана почанлуныс?

Кывшутөг вермам. Вермам сы вөсна, мыј мјан распораженіеын ем став сред-ствојасыс, кодјас колөны сы могыс, мед-ым пөртны тајө меропріјатїејасөсө олөмө.

Мыј-жө оз тырмы мјан?

Оз тырмы сөмын өвитор: даслун бы-рөдны асөыным собственнөј беспөчност, асөыным собственнөј благодушїе, асөы-ным собственнөј политическөј тамышуи.

Таны загвоадканс.

Но ыөужемі мі ог вермөј-рачфелөјт-чыны тајө вөшкөд да ідіотскөј вїсөмыс-көд, мі, кодјас путкылтөм капитализм, кыз-выннас стрөітөм социализм да кыпөдөм мї-ровөј коммунизмыс велкөј знамјасө?

Мјан абу подулыс сомневайтчыны сыын, мыј кывшутөг рачфелөјтчам сыкөд көсјам-кө, ферт, вөчны тајөс. Рачфелөјт-чам ыө прөстө, а большевистскөја, абылыс.

І кор мі рачфелөјтчам тајө ідіотскөј вїсөмыскөд, мі вермам тырвїјө ескөмөн шуны, мыј мјанлы абу страшнөјөсө ыө-кущөм врајас, ыө пыщкөссајас, ыө ортсы-сајас, мјанлы абу страшнөјөсө налөн вы-лазкјасыс, сы вөсна, мыј мі воэд кутам најөс жуғлыны сїз-жө, кызі жуғлым најөс өні, кызі жуғлымалм најөс војдөр. (Апло-дїсментјас.)

Пурјавны бөстис 1500 кбм. вөр

дүтөво вөрпунктса ста-хановец фенісов Кірил, коді төвса сезонын керал-ис 1500 кбм. дорыс ун-жык кер, тулыс кезлө пурјавны оязатөство бөстис 1500 кбм. вылө.

Өні фенісов Јорт вөлі-исөд өфөдн, мыј вөсна сы-лөн ужалымыс өрліс. Но

кор кутис бурдыштны, пыр-жө вөрпунктө мунис пур-јасөм вылө трудөвдј сог-лашөніе заклучітны, көні фенісов Јорт шуө: „Өні еша бурді і пыр-жө сөсса вужа сплавнөј ужјас вылө да пурјала тајө тулысын 1500 кбм. вөр“.

Көсјысөм

— Ме, Коновалов Н. Ів., ужала Јакша вөрпунктын. Өні вужа сплавнөј ужјас вылө да бөста ас вылө конкретнөј оязатөство —пурјавны Волосыца ус-тын 600 кбм. вөр 10 лун-өн. Та вылө-жө кора соц-

іалістическөј ордјысөмөд постөјаннөј кадрыс тысач-ныкјасөс: А. П. Поповөс, Е. П. Бөліковөс да В. Ів., Рубцовөс да најөс кора вклучітчыны өтї бригадө.

Коновалов.

Вот і „бригадыр“

„Плюмер“ колхозса вөрүжа-лаз бригадын бригадырө тавө-ен сезонын вөлі індіма Шах-таров Аркадїјөс. Но Шахтаров-лөн төвбыдөс „бригадыралөм“ резултатыс бригадаса шленјас-пөсыны: разлагательнөј уж, өрлөдөмөм палыда уж, пїаа-ствуйтөм. Сїјө уж вылө ачыс ез-на петавлы төвбыдөс дај оз думајт прөизводство выамы-ушаны. А кылас-кө кыкөкө вїма-јүдөм, лөбө вузалөм көт 20 км. сөјыс, бөстас колхознөј вөв да мунас.

Сыр-ө Шахтаров кутас брига-дыранны? Б.

ВЕГКӨДӨМ

Апрел 10-өд лүдө мјан гачет-ын наборшцік Мартушовөн да ре-дакцијаса ужалыс Поповөн хадат-нөја ужалөм вөсна лөома опөчатка 1 листбөкс колхозјасди ворлөдөм куза свөдкыи гїжөма тірајас ун-жымс феврал 5-өд лун кезлө, а колө апрел 5-өд лун кезлө.